

EBH-bladet

Nyhetsbrev för oss som jobbar med EBH

Nr 2 • 2019

Samsyn och kommunikation behövs för att göra rätt avvägningar!

På Boverket arbetas det med flera frågor som har både större och mindre beröring med förorenade områden. Arbetet är spritt i organisationen och fördelat över flera personer. Christer Idström och Emelie Ahlstrand är två av dessa personer och de vill dela med sig av Boverkets tänk kring förorenade områden.

Boverket är förvaltningsmyndighet för frågor om byggd miljö, hushållning med mark- och vattenområden, fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelse, boende och bostadsfinansiering. Vi är en miljömyndighet som bland annat ansvarar för uppföljningen av miljökvalitetsmålet God byggd miljö, och inom verksamhetsområdet ska Boverket verka för att samtliga miljömål uppnås. Så frågor om miljö, hälsa och efterbehandling av förorenade områden kan komma in på många sätt i det Boverket gör.

Boverket skriver en hel del vägledningar och tillsynsvägledningar som publiceras på den digitala plattformen "[PBL-Kunskapsbanken](#)". Exempelvis finns det [vägledning](#) om tillämpning av plan- och bygglagen (PBL) med hänsyn till människors hälsa, säkerhet, och risken för olyckor, översvämning och erosion, där förorenade områden är en av flera frågor. Boverket tar också fram [allmänna råd](#) om planbestämmelser, vilket det även finns vägledning kring på Kunskapsbanken.

Boverket yttrar sig också i olika ärenden som berör PBL, som ärenden om upphävda detaljplaner. Vi följer och analyserar tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen, samt utreder och analyserar frågor inom myndighetens verksamhetsområde.

Enligt de regionala byggbehovsräkningarna behövs det 640 000 nya bostäder under tioårsperioden 2018–2027, det vill säga cirka 64 000 nya bostäder per år i genomsnitt. I år beräknas byggandet landa på något under 60 000 nya bostäder.

Vid exploatering är det många gånger positivt att använda sig av redan ianspråktagna markområden som tappat sin ursprungliga funktion. Till exempel genom att bygga bostäder på tidigare industriotomter eller utnyttja attraktiva vattennära lägen i avvecklade hamnområden, istället för att bebygga andra värdefulla markområden. Men finns där föroreningar så måste de såklart beaktas i den fysiska planeringen. Marken ska vara lämplig för ändamålet.

Krav i en detaljplan som handlar om skydd med hänsyn till människors hälsa och säkerhet rör så betydelsefulla aspekter på bebyggelsens användning, placering och utformning att det inte enbart kan anses vara ett kommunalt intresse. Länsstyrelsen har därför som statens företrädare fått ett ansvar att bevaka detta i planprocessen, och har möjlighet att genom tillsyn överpröva och upphäva detaljplaner på denna grund.

Länsstyrelsen har i hela detaljplaneprocessen också ansvar för att företräda och samordna statens intressen. Men samordning är ju inte alltid så lätt som det låter.

Samverkan, samordning, samsyn och en hållbar utveckling

Boverket arbetar just nu mycket med ett antal större regeringsuppdrag inom digitalisering, arkitektur och gestaltning, inomhusmiljö och klimatanpassning. I inomhusmiljöuppdraget ska Boverket utreda vilka olika faktorer som påverkar inomhusmiljön och vilka effekter och kostnader detta leder till, och i klimatanpassningsuppdraget ingår att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön.

Foto: Franz Feldmanis.

Boverket ska också verka för ett hållbart samhälle med bra boende i livskraftiga miljöer, och uppfyllandet av Agenda 2030. Det mål som kanske träffar myndighetens område mest är mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara. Målet beskriver att den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt.

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden.

Det är svårt att inte bli klyschig, men många gånger är det fortfarande samverkan och samsyn som behövs, vilket också konstateras i just Agenda 2030 mål 11.

Vi på nationell nivå behöver bli bättre på att se hur våra sektorsansvar överlappar – och framför allt hur vi kan få samsyn och kommunicera enhetligt kring sådana frågor.

För uppdraget om inomhusmiljö skulle det till exempel kunna handla om att titta på frågor om ohälsa relaterat till föroreningar i byggnader som tidigare använts industriellt, där det samtidigt kan vara väldigt viktigt ur resursanvändningssynvinkel och kulturaspekt att återanvända byggnader så långt det går.

Där kan uppdrag som de inom klimatanpassning och inomhusmiljö bidra, eftersom de kräver och leder till fler och bättre samarbeten mellan de nationella myndigheterna.

Christer Idström och Emelie Ahlstrand, Boverket